

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 271/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 v senáte zloženom z predsedu senátu Milana Ľalíka (sudca spravodajca), zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a zo sudcu Petra Brňáka prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Slobodníkom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 47/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie záležitostí v primeranej dobe podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 47/2012 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 47/2012 prikazuje konať bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 400 € (slovom dvetisíc štyristo eur), ktoré je Okresný súd Košice - okolie p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice - okolie je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 363,79 € (slovom tristošesťdesiattri eur a sedemdesiatdeväť centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet JUDr. Milana Slobodníka.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal priet'ahy v označenom kompenzačnom konaní pred Okresným súdom Košice - okolie (ďalej len „okresný súd“), ktoré začalo 12. apríla 2012 a do podania sťažnosti nebolo právoplatne skončené, a to aj napriek dvom predchádzajúcim sťažnostiam na priet'ahy v konaní adresovaným predsedníčke okresného súdu, ktorá ich uznala za dôvodné.

2. Sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie v záhlaví označených základných práv, prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov, priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € a nahradiť trovy konania pre ústavným súdom v sume 363,79 €.

3. Priet'ahy v konaní sú podľa sťažovateľa spôsobené neefektívnym postupom konajúceho sudcu, čo podľa neho zakladá z celkovej dĺžky kompenzačného konania o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, porušenie označených základných práv. Svoju žiadosť o priznanie finančného zadosťučinenia odôvodňuje najmä stále pretrvávajúcou neistotou spôsobenou jednak dvojročným bojom o vrátenie nesprávne

zaisteného osobného motorového vozidla, na používanie ktorého bola odkázaná celá jeho rodina a štvorročným čakaním na odškodnenie za tento nesprávny úradný postup.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k priebehu doterajšieho konania, pričom uznal určité obdobia nečinnosti, avšak po nariadení dohľadu zo strany predsedníčky súdu sa už konanie vyznačuje určitou plynulosťou, takže žiadané finančné zadost'učinenie je neprimerane vysoké.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania v danej veci a po oboznámení sa s obsahom relevantných podaní dospel k záveru, že sťažnosť je opodstatnená.

6. Článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) ustanovuje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov či v primeranej lehote. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Priznanie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto ústavné právo objektívne realizovalo. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoleným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

7. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sa posudzovanie otázky, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzuje vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci (1), správanie účastníka konania (2) a postup, akým v konaní postupoval súd (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

7.1 V súvislosti s posudzovaním zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na náhradu škody voči štátu podľa osobitného zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ústavný súd nepovažuje po preštudovaní spisu vec za právne zložitú a ani skutkovo zložitú, hoci okresný súd si ani po štyroch rokoch nevie ustáliť, kto za štát má v tomto spore konať (či Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky alebo Generálna prokuratúra Slovenskej republiky), aj keď k tomu už existuje rozsiahla judikatúra. Ústavný súd poukazuje na to, že toto konanie má pre sťažovateľa zvýšený význam, preto by si vyžadovalo zo strany okresného súdu starostlivejší prístup na jeho odškodnenie zo strany štátu, pretože sťažovateľovi represívne orgány verejnej moci zasiahli do súkromia a do jeho vlastníckeho práva.

7.2 Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V predmetnom prípade sťažovateľ vôbec neprispel k predĺženiu súdneho konania a dokonca viackrát podal sťažnosť na zbytočné priet'ahy v konaní predsedníčke okresného súdu.

7.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu. Ústavný súd z prehľadu úkonov konštatuje, že okresný súd

o návrhu sťažovateľa počas doterajšieho trvania súdneho konania síce začal priebežne konať, ale neefektívne, pretože kompenzačné konanie trvá už viac ako štyri roky, ale ešte stále bez konečného rozhodnutia vo veci samej.

8. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd preto vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 47/2012 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

9. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

10. Ústavný súd v súlade so svojím rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prikázal okresnému súdu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 16 C 47/2012 konal bez zbytočných prieťahov.

11. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorý vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

12. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Sťažovateľ žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € z dôvodov uvedených v bode 3.

13. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na žiadosť sťažovateľa a tiež hodnotenie postupu okresného súdu (pozri bod 7.3) považoval za potrebné rozhodnúť aj o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti prípadu, predmet sporu a opísanie správania sťažovateľa v bode 7.2 tohto nálezu ústavný súd

rozhodol, že sumu 2 400 € možno považovať za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Súčasne ústavný súd tiež zdôrazňuje, že finančné zadost'učinenie nie je náhradou škody uplatňovanej sťažovateľom v konaní pred všeobecným súdom.

14. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd priznal náhradu trov konania vo forme odmeny advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za dva úkony právnych služieb, 2 x paušálna náhrada dane z pridanej hodnoty) v celkovej sume 363,79 €.

15. Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

16. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 17. augusta 2016